

Barnakonur ynskja betri umstøður á Landssjúkrahúsinum

sigur Felagið Barnakona í tíðindaskrivi, sum vit prenta her.

Felagið Barnakona er brúarafelag, ið er stovnað við tí fyrri eyga, at bota um viðurskiptini hjá barnakoni og hjá foreldrum at smáum børnum. Orsøkin til, at felagið varð stovnað, var tann, at stórir tørvur var á einum sliikum felag, ið kundi arbeiða fyrri ynskjunum hjá brúkarum; her verður serliga hugsað um at bota um núverandi skipanina á føðideildini á Landssjúkrahúsinum, har barnakonur vegna plástrot verða lagdar saman við kvinnum. Orsøkin til, at felagið varð stovnað, var tann, at stórir tørvur var á einum sliikum felag, ið kundi arbeiða fyrri ynskjunum hjá brúkarum; her verður serliga hugsað um at bota um núverandi skipanina á føðideildini á Landssjúkrahúsinum, har barnakonur vegna plástrot verða lagdar saman við kvinnum. Orsøkin til, at felagið varð stovnað, var tann, at stórir tørvur var á einum sliikum felag, ið kundi arbeiða fyrri ynskjunum hjá brúkarum; her verður serliga hugsað um at bota um núverandi skipanina á føðideildini á Landssjúkrahúsinum, har barnakonur vegna plástrot verða lagdar saman við kvinnum.

Nógv broytt

Lita vit aftur um bak, so er to nógv broytt til tað betra á føðideildini seinastu árin. T.d. er tað nú vórðin ein natúrligur rættur hjá papanum ella einum næstingri at vera við til fæðingina — nakað, ið bert fyrri faum arum síðani var óhugsandi, og nú hevur mammam barnið hjá sær allan dagin, afturimóti fyrr, tá ið hon bert fekk barnið inn, tá ið tað skuldi hava at súgva. Harumframt kunnu systkin nú sleppa at vitja á føðideildini so tað eisini ber til at hjá teimum at siggja litlu systirina ella beiggjan, og — tað sum hevur mest týdning — tey sleppa at vitja mammu sína. Hetta eru broytingar, ið brúkararnir yvirhevar eru sera glaðir fyrri. So tað gongur rætta vegin, men nógv vantar enn, aðrenn komið er á mál.

Ein sonn søga

Serliga eru viðurskiptini hjá barnakoni, ið verður innlögð nakað frammanundan, hon skal eiga, ikki góð. Hon verður lögð á A3 saman við operationssjúklingum ella á føðideildina saman við kvinnum, ið hava átt. Ein av limum okkara, ið tvær ferðir varð innlögð á A3, aðrenn hon átti, fer har at siga søgu sína, og gera vart við tað, ið hon var ónóg við.

Úttan nærri frágæingd fekk eg boð frá Landssjúkrahúsinum, at eg skuldi leggja inn. Eg var tá í 7. mánað.

Ein illveðursmorgun varð eg koyrd út á Landssjúkrahúsið. Tá ið eg kom inn í forhøllina, for eg yvir til mótøkuna og meldaði meg at vera koma; tá var klokkan 8.30. So setti eg meg at biða. Meðan eg sat og biðaði, sa eg

nógv fólk koma og fara. Summi skuldu — sum eg — leggjast inn.

Long fall tíðin, men so endiliga varð kl. 9.00, og mitt navn var tað fyrsta, ið varð røpt upp. Eg varð vist inn í eitt biðrum. Ein lita gekk, so kom ein sjúkrasystir út úr eini stovu og visti mær inn. Hon beyð mær góðandag og spurdi um navn, hvat, ið feiltu, og hvi eg varð innlögð. Tað einasta, ið eg kundi svara á seinasta spurning, var, at eg var við barn. Síðani varð eg vígað, og so skuldi eg skifta úr minum klæðum í sjúkraklæðini, og so varð eg lögð í eina song og rullað út á gongina at biða eftir at sleppa inn til lækanan at verða kannað.

Tað gingu 2 timar, so endiliga var min túrur at sleppa inn. Læknin spurdi tað sama og nakað meira enn sjúkrasysturin, men eg kundi framvegis ikki svara uppá, hvi eg var innlögð. So varð eg aftur rullað út á gongina, og ein seðil varð lagdur undir høvdið, og har stóð A3. So aftur at biða í 1/2 tíma, so kom ein portørur og koyrdi meg upp á A3 og setti meg undir væðingina við vind-eygað. Gjosturin var nógur, so ikki bar til at leggja fyrri kulda, men einki var at gera. So kom yvirsjúkrasystirin á A3 og setti mær somu spurningar, men eg kundi heldur ikki greiða støðuna fyrri henni. So for eg upp og læt meg í mini egnu klæðir aftur, og setti meg á songina.

So varð stovugongd við yvirlekanum innan gynækologi, og hann spurdi, hvi eg var komin at leggja her. Eg svaraði, at eg visti ikki, so spurdi hann, hvør, ið hevði lagt meg inn. Tú svaraði eg, men hann nektaði, og fýsti illsliga. «Ikki vita, hvat ið bagir, og bara koma út higar at taka pláss upp! Tú sært, hvussu trongt tað er». Og so for hann víðari, og har sat eg. So kom ein onnur sjúkrasystir og segði, at eg kundi ikki rokna við nakrari stovu. Nakað seinni kom hon tibetur aftur og segði, at eg slapp einaferð út á dagin inn á stovu 10.

Ímeðan varð eg boðin døgurða og vist inn á upphaldsstovuna at eta. Har seg eg hugði, og nógvir vóru sjúklingarnir. Ja, nógvar syrgjilngarnir. Sjónir vóru at siggja, og einki annað varð tosað um uttan sjúk og hvat, ið feiltu teimum eintøku, ið løgu á A3.

Tá ið ein hevði ligið har ein dag, var ein nógv verri fyrri, enn tá ein kom inn. Ja, har var dapurt, og dagarnir mundu ongan enda fingið. Hinir dagarnir vóru allir iens eins daprir og hesin, og stovugongdin var tann sama; um seinnaðartin kom ein

jarðamóðir at lurta á búkin.

Fríggjadagurin í Kom, og stovugongd varð yvirleknin kom inn á stovu 10. Hann segði beinanvegin, at eg skuldi til kanningar, og ein sjúkrasystir skuldi koma eftir mær. So at biða. Tað vardi ikki so leingi, so kom hon og segði, at nú var tað min túrur. Tá eg kom inn, segði læknin góðan dag og bað meg leggja meg upp á borðið, og so varð eg kannað. Tá eg var lögð, segði hann, at alt var í lagi, og eg var ikki hovin, sum jarðamóðirin hevði sagt. Hann gav mær boð um at tosa við kostráðgevaran, so skuldi eg sleppa heim. Eg skuldi fáa tíð til at tosa við hana, og ein sjúkrasystir skuldi siga mær frá.

Eg biðaði eitt langt og sjev breið, men einki svar. Vikuskiftið gekk, og eingin talaði eitt orð. Tá ið stovugongdin var manamorgunin, spurdi læknin: «Liggur tú her enn? Vart tú ikki og tosaði við kostráðgevaran?» «Nei», svaraði eg. «Eg fekk einki svar». So spurdi hann sjúkrasystirina, og hon svaraði, at tev høvdu gloymt meg. Tá gjordist hann illur og bað hana fara at biða mær tíð beinanvegin. Hon so gjordi, og hon kom aftur og segði, at eg skuldi fara til hana kl. 11. Kostráðgevarin og eg tosaðu aftur og fram um mat og hvat eg skuldi eta, meðan eg var við barn. Tað var alt.

Tá ið eg kom aftur uppá A3 á stovu 10, var eingin song, og borðið var á vegg út, og eg fekk boð um at pakka sum skjøstast, tí ein onnur skuldi inn. So tað var eitt at gera, at tað var at lida á boðini. So kom ein sjúkrasystir og segði, at eg var útskrivað, og tá ið eg kom heim skuldi eg fara til min egna lækna.

Eg for dagin eftir; tá spurdi eg hann hvat ið eg hevði verið innlögð fyrri. Hann segði, at tað var tí at eg var hovin. Men hetta var mótsatt tí, ið læknin á sjúkraklæðum hevði sagt, so eg skilti enn einki av tí heila. So spurdi eg hann, um eg ikki var sjúkrameldað meðan eg lá á sjúkraklæðum. «Nei, tað ert tú ikki, men eg sjúkrameldað teg nu og 3 mánaðar fram-segði hann. Tað var tað einasta, ið eg fekk burturúr at leggja har útí hesa ferð.

Tá ið eg kom aftur frá lækna mátti eg ringja til arbeiðsgevaran og siga sum var, at hon mátti finna eina aðra gentu fyrri meg. «Ja, tað skal eg» svaraði hon, «men tú skalt ikki vera bangin fyrri at missa arbeiðið; tað skal standa opið fyrri tær til tú kemur aftur». Hetta, haldi eg, var sera beinasamt av henni.

Hjálp fekk eg litla og onga meðan eg var sjúkrameldað; 280 kr. um vikuna, tað var

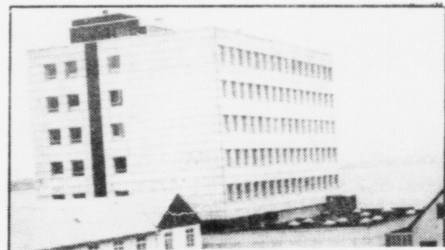
alt. Skuldin vaks og vaks, men einki var at gera. Dagarnir runnu av stað, og ein dagin kemur eitt bræv við boðum um at eg skuldi koma aftur til kanningar hjá gynækologinum um eina viku. Teir dagarnir gingu uppáftur skjótari, og so kom dagurin, tá ið eg skuldi til kanningar. Eg skuldi mæta kl. 11.00. Tá ið eg kom, var eisini ein jarðamóðir har umframt læknin. Hann kannaði meg og segði við jarðamóðirina, at ikki alt var í lagi. Hon nikkaði. So segði hann við meg, at eg skuldi leggjast inn um eina viku.

Tann vikan rann avstað. Mikumorgunin kom, og eg for út á Landssjúkrahúsið kl. 8.30. Tað gekk á sama hátt sum fyrru ferð, og dagarnir gingu á sama hátt. Eg varð koyrd upp á A3 og varð lögdu undir væðingina ens og seinast, men hesa ferð kom eg at leggja úttan fyrri hordina hjá einum sjúklingi, ið hevði krabbamein. Tað var mær ikki gjørligt at fáa blund í eyguni, tí hesin sjúklingurin røpti alla náttina av pinu. Ein onnur barnakona, ið lá har eisini, segði tað sama — hon fekk heldur ikki sovið.

Eg misti svøvnin dagarnar eftir hetta, og fekk ikki sovið, sjálvst um tað var friður eina løtu. Dagin eftir varð eg koyrd inn á stovu 10. Har lá ein barnakona í seingini, ið ikki kundi fara upp, og maðurin sat hjá henni til langt út á náttina. Vit, ið svøvu har inni, kundu næstan ikki hava nakran at vitjan av tí sama, og at sleppa til songar var næstan ógjørligt. Sjúklingin, ið lá við krabbamein, hoyrdu vit inn á stovurnar hvarja nátt líka til viðkomandi døgði. Hetta var eitt ógvuliga skakandi upplivsi hjá okkum, ið frammanundan høvdu ampa á okkum.

Tá ið stovugongd var, varð ikki hugt upp á okkum, og ikki sluppu vit so frægt sum ein túr út. Ein dagin spurdi to ein sjúkrasystir, um vit ikki kundu sleppa ein túr út. Jú, var svarið, so ofta og so langt sum vit vildu. Tá ið vikuskiftið kom, so sluppu vit heim at vera. Tá hevði eg ligið har út í 14 dagar, og tá var tað eingin, ið ansaði eftir tær ella kannaði teg longur. Seini varð mær loyvt at sleppa heim um dagin, og so bara fara har út at sova. Á A3 eru allir slag av sjúklingum blandað saman við barnakoni, ið eisini bíla ymskt, so ein unnaðist ikki harúti, ein royndi at sleppa út sum skjóttast, tá ið ein skuldi heim um morgunin, og ikki koma aftur fyrr enn í síðstu løtu.

Tá ið eg fekk verkir var eg heima í week-end, og var verandi heima allan week-endin. Mánadagur gekk, og týsdaginn vant tað rættiliga upp á seg. Tá ið eg for út aftur á sjúkraklæðum ein kvøldið, segði eg tað við eina sjúkrasystur, at eg bløddi og hevði ílt í lendnum. Hon ringdi eftir jarðamóðirini, og hon kom og bað meg koma niður í kanningargrúmið. Hon kannaði meg og segði, at eg rólga kundi leggja meg at sova, tí eg var einki opnað enn. Tað verður ikki í natt, segði hon. Eg upp aftur og í songina. Har lá eg alla náttina uttan at blunda. Sjúkrasystirnar gingu vakt og hugdu inn til min, men einki hendi.

tá ið stovugongd var um morgunin, segði læknin, at eg skuldi sleppa mær niður undir á føðideildina. Kl. 11.00 kom ein sjúkrasystir og koyrdi meg niður undir og setti meg úttan fyrri føðistovuna. Ein jarðamóðir kom, rullaði meg inn á stovuna og for út aftur, kom aftur eina løtu seinni við journalini, spurdi um alt møgilegt, men eg fekk nóg illa svarað fyrri pinu. Hon kannaði meg, og tá var eg ikki opnað meira enn 3 cm, og 5 min. vóru imillum hvønn verk. Soleiðis var tað líka til kl. 20.00; tá varð eg lögð í dropp, og eg lá við droppi líka til kl. 2.30 um náttina, og tá varð eg umsiðir gjørd í stand og koyrd inn á operationssstovuna.

Teir seinastu timarnar eg lá á føðideildini visti eg einki til min, tí droppið virkaði soleiðis, at eingin stovdur var millum verkin, so tað var ein long pina. Eg fekk keisararsnitt kl. 3.35, hol varð sett á bløðruna, tí tað var ikki til at tømja bløðruna, tí tað stóð um liv hjá bæði barninum og mær. Hetta gjordi, at eg mátti leggja við posa í eina viku.

Tá ið jarðamóðirin hevði sett hol á fosturbhinnuna, var fosturvatinð myrkað, hetta visir á, at eg hevði gingið langt yvir tíðina. Hetta minnist eg onki av, men maðurin hjá mær hevur sagt mær hetta seinni.

Tá ið eg lá við verkum ringdi eg heim til mannin og bað hann koma at vitja meg. Hann kom kl. 19.00. Hann hevði ikki ætlað sær at vera við, men tá ið hann sa hvussu stóð til, vildi hann ikki, at eg skuldi leggja einsamall, tí tann jarðamóðirin, ið tók vakt kl. 20.00, loysti kryds og tvær og las kærleiksrom-anir, so tað var eingin stuðul í henni. Sum sagt, hevði maðurin ikki verið við, ja, so hevði ikki staðið við hjá mær. Tá ið eg gav meg av pinu — tá hevði eg ligið á føðistovuni í 12 timar — segði jarðamóðirin við meg: «Hvussu heldur tú tey løgu fyrr? Tá logu tey við verkum í eini 45 dagar ella eina heila viku!» So hetta var ein stókkur troyst at fáa.

Tá ið eg vaknaði við aftur, visi eg, at tað var ein vælskapt genta. Tað hevði eg fingið at vita gjøgnum svøvnin frá sjúkrasystirini, men eg kundi ikki sleppa at siggja gentuna, tí hon lá í kuvesu. Eg ringdi so heim til mannin og bað hann ringja til foreldrini og senga, at alt var yvirstaðið. So svav eg aftur til kl. 13.30. Tá ið vaknaði aftur var eg rullað inn á eina stovu, og maður min sat uppi yvir mær. So varð eg spurð, um eg vildi hava naknað at eta. Eg segði, at eg kundi royna, men tað gekk ikki so væl, tí eg hevði ikki fingið bitan niður í triggjar dagar. Tá eg var sloppin av við droppið var kl.

11. Maðurin for heim og kom aftur kl. 19, og eg fekk náttúrða og hvíldi meg til kl. 19. Eg slapp at hyggja at gentuni og halda henni, men tað varð ikki leingi, tí eg var heilt niðurdurkomin og í ørviti, so tað var ein elendigeheit at siggja. Sjúkrasystirnar, ið høvdu vakt, vóru fittar og hjálpsamar. Tá gekk tíðin skjótt, men so varð vaktin skift, og tær, ið tóku vakt, vóru ótitalandi og hjálptu litið til. Eg bað tær t.d. hava gentuna í tíma, so eg kundi hvíla meg, men nei, tað kundu tær ikki. Tá vikuna svav eg ongan tíma, tí dóttirin græt illa allan dagin og um náttina við. Hvønn dag kl. 16.00 og 20.00 kom ein inn og segði «besøgstiden er forbi». Um tey vitjandi ikki vóru farin 1/2 tíma eftir hetta, kom hon aftur og deildi, so tey máttu rýma. Tað ringasta var, at maðurin, sum var mær ein stótur stuðul, eisini mátti fara tá.

Eg fekk bruna í bróstini og í skurðin og fekk feður, men tibetur gekk skjótt frá. Tá eg hevði ligið í 12 dagar vildi eg sleppa heim. Tá ið stovugongd var, varð eg skrivað út at sleppa heim. Tá ið eg for at vaska mær bað eg eina sjúkrasystur ansa eftir dótirini og geva henni eina flösku. Tá ið eg var lögð at vaska mær og for at turka hendið høvdu tær lagt gentuna í seingina, viðopna. Tá eg hugdi til hana aftur, hevði hon spýð alt út yvir seg, so hon fekk ikki andað. Eg mátti venda henni við og banka á ryggin. Hon byrjaði at blána, og tað gekk ein góð løta til hon andaði aftur.

— Ja, so litið ansa tær eftir. Tá kom ein onnur so fitt sjúkrasystir og tók dóttirina og for í eitt annað rúm og gav henni eina flösku afturat, tí har var friður at geva henni. Tí áhon kom aftur við henni var alt í lagi. So for eg at lata gentuna í klæðini; tá ið eg var lögð at lata hana í kom, maðurin eftir okkum. Tá ið hon var komin í bilin sovnaði hon og svav líka til kl. 17.00. Ja, tá var friður at sova og slappa av hjá okkum báðum. Og glað var eg yvir at vera komin heim.

— Eg vil at enda leggja stóran dent á, at eg haldi tað vera ófatiligt, at eingin fyrr fann útav, at eg hevði gingið langt yvir tíðina, serliga tá ið hugsað verður um, at eg hevði ligið har í 3 vikur. Eisini haldi eg, at tað skuldi verið óneyðugt at latið meg ligið so leingi við verkum til tað stóð um liv hjá bæði barninum og mær, aðrenn eg fekk keisararsnitt. Hetta var ein ógvuliga negativ uppliving hjá mær, og eg seti spurnarklein við um eg tori at fara gjøgnum hetta einaferð enn við at fáa fleiri børn.